

فصل چهارم: ارتباطات

سیستمهای توزیع شده
امیر مسعود رحمانی

فهرست مطالب

- مقدمه: نگاه کلی به سیستم عامل
- سیستمهای چندپردازنده ای
- فصل اول: مقدمه ای بر سیستمهای توزیع شده
- فصل دوم: معماری ها
- فصل سوم: فرایندها
- فصل چهارم: ارتباطات
- فصل پنجم: نامگذاری

سیستمهای توزیع شده

ارتباطات

ارتباطات بین فرآیندها یکی از مهمترین مسائل در سیستم های توزیع شده است.
ارتباطات بین فرآیندها قلب یک سیستم های توزیع شده است.

سه مدل ارتباطی پر استفاده
فراخوانی رویه راه دور (RPC)
میان افزار پیام گرا (MOM)
جریان داده ها

سیستمهای توزیع شده

انواع پروتکل ها

- ۱- اتصال گرا
قبل از مبادله داده ها، باید بین فرستنده و گیرنده اتصال برقرار شود.
تلفن، سیستم ارتباطی اتصال گرا است.
- ۲- بدون اتصال (غیر اتصال گرا)
لازم نیست از قبل اتصال برقرار شود.
قرار دادن نامه در صندوق پستی نمونه ای از ارتباط بی اتصال است

سیستمهای توزیع شده

معایب اتصال گرا

- ۱- در برابر تغییرات ناگهانی ترافیک شبکه ضعیف است و در صورت وجود ترافیک شدید امکان تغییر مسیر وجود ندارد.
- ۲- اگر بدلیلی مسیر ارتباطی قطع شود، هیچ راهی جز اینکه دوباره بسته ها را از اول بفرستد، وجود ندارد

تفاوتهای اتصال گرا و بدون اتصال

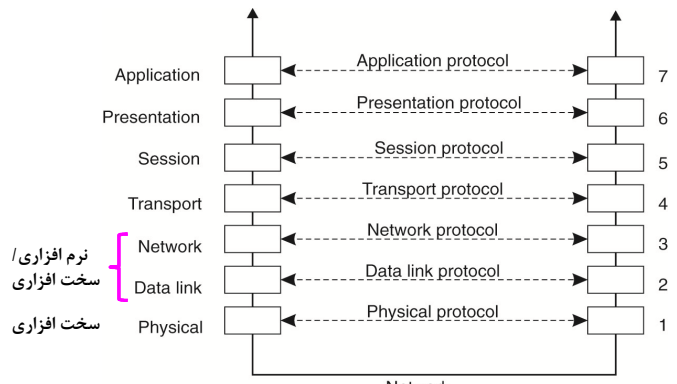
- ۱- در اتصال گرا برای بسته های به هم مرتبط تنها یکبار مسیریابی می شود ولی در بدون اتصال برای هر بسته مسیریابی می شود.
- ۲- در اتصال گرا بسته ها به ترتیب به مقصد می رسند ولی در بدون اتصال بدون ترتیب می رسند.
- ۳- در اتصال گرا چون بسته ها به ترتیب می روند فقط بسته اول اطلاعات کامل درباره مقصد دارد و بقیه بسته ها فقط شناسه مورد نظر را دارد ولی در بدون اتصال همه بسته ها اطلاعات کامل درباره مقصد دارند.
- ۴- در اتصال گرا چون مسیر بسته ها را می دانیم کنترل ترافیک بهتر است.

مدل OSI

در مدل OSI هر لایه، واسطی را به لایه بالاتر از خودش ارائه می کند.

وقتی فرآیند A در ماشین ۱ می خواهد با فرآیند B در ماشین ۲ ارتباط برقرار کند، پیامی می سازد و آن را به لایه کاربرد در ماشین خودش می فرستد و نرم افزار لایه کاربرد، سرآیندی را به جلوی پیام اضافه می کند و پیام از طریق واسط به لایه نمایش ارسال می شود و به همین ترتیب ادامه می یابد.

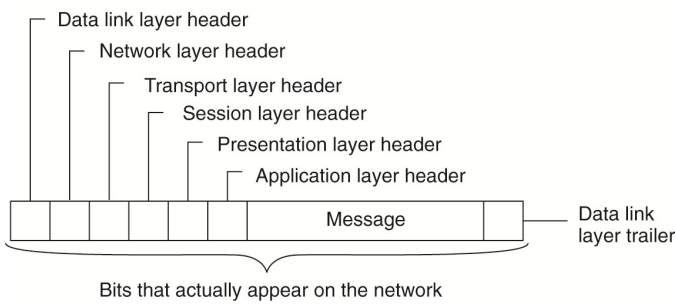
لایه ها، واسط ها، و پروتکل ها در مدل OSI

مدل OSI یک مدل مرجع برای اداره و کنترل سطوح مختلف موجود در ارتباطات است

نمونه ای از پیام در شبکه

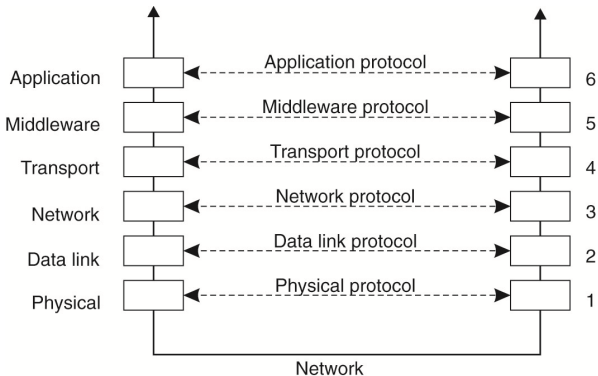

سیستمهای توزیع شده

۹

مدل مرجع برای ارتباطات سیستم توزیع شده

در سیستم توزیع شده یک Middleware اضافه می شود.

سیستمهای توزیع شده

۱۰

ارتباطات شبکه در سیستم توزیع شده

لایه کاربردی با Middleware در ارتباط است و Middleware تمامی کارها را از دید لایه کاربردی مخفی نگه می دارد.

Middleware وظیفه فراهم کردن سرویس ارتباطات را برای لایه کاربردی فراهم می کند.

سیستمهای توزیع شده

۱۱

مزایای Middleware

- ۱- شفافیت (Transparency)
- ۲- همگن سازی.
- ۳- در اختیار گذاشتن منابع بصورت آسان برای کاربر.

سیستمهای توزیع شده

۱۲

انواع ارتباطات

- پایدار (Persistent)
- ناپایدار (Transient)
- همگام (Synchronous)
- ناهمگام (Asynchronous)

سیستمهای توزیع شده

۱۳

ارتباط پایدار

در ارتباط پایدار وقتی که دو شیء برای همدیگر انتقال داده می کنند پیغام گم نمی شود.
در ارتباط پایدار نیازی نیست که گیرنده روشن باشد.
این ارتباط به سیستم صف نیز معروف است.
مثال ارتباط پایدار مثل Email و SMS

سیستمهای توزیع شده

۱۴

ارتباط ناپایدار

در ارتباط ناپایدار وقتی که دو نفر برای همدیگر انتقال داده می کنند ممکن است پیغام گم شود.
در ارتباط ناپایدار باید گیرنده روشن باشد.

سیستمهای توزیع شده

۱۵

ارتباط همگام و ناهمگام

در ارتباط همگام فرستنده بعد از تحویل دادن پیام متوقف می شود تا مطمئن شود درخواست او پذیرفته شده است.
در ارتباط ناهمگام فرستنده به محض تحویل دادن پیام به کارش ادامه می دهد.

سیستمهای توزیع شده

۱۶

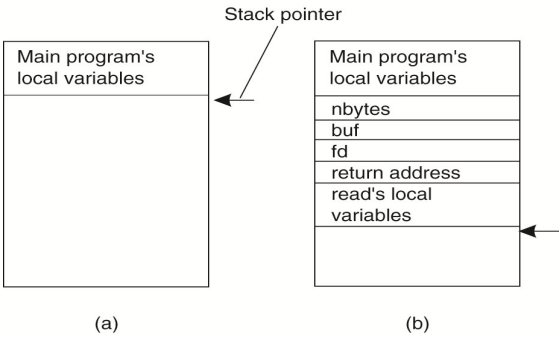
فراخوانی رویه از راه دور (RPC)

- ایده ماورای RPC این است که فراخوانی رویه راه دور را حتی الامکان مشابه با فراخوانی محلی انجام دهد و می خواهیم RPC شفاف باشد. (رویه فراخوان نباید اطلاع داشته باشد که در کامپیوتر دیگری اجرا می شود و برعکس)
- تابع یا پروسیجری را که در کامپیوتر خودمان نیست صدا بزنیم و ارتباطات را در تابع قرار می دهیم بدون اینکه کامپیوتر مبدا متوجه شود.

سیستمهای توزیع شده

۱۷

فراخوانی رویه سنتی

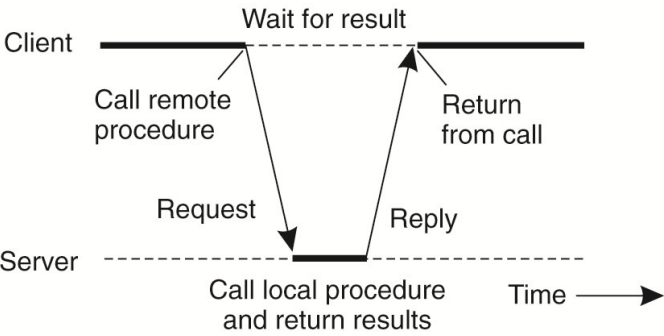

- (a) پارامترهایی که در فراخوانی رویه محلی ارسال می شوند: پشته قبل از فراخوانی read.
- (b) پشته در حالی که رویه فراخوانی فعال است.

سیستمهای توزیع شده

۱۸

نمونه های سرویس گیرنده و سرویس دهنده

اصل RPC بین برنامه سرویس گیرنده و سرویس دهنده

سیستمهای توزیع شده

۱۹

مراحل فراخوانی رویه راه دور (۱)

- ۱- رویه سرویس گیرنده، نمونه سرویس گیرنده را به روش عادی فراخوانی می کند.
- ۲- ریشه (Stub) سرویس گیرنده، پیامی را می سازد و سیستم عامل راه دور را فراخوانی می کند.
- ۳- سیستم عامل سرویس گیرنده، پیام را به سیستم عامل راه دور می فرستد.
- ۴- سیستم عامل راه دور، پیام را به ریشه سرویس دهنده می دهد.
- ۵- ریشه سرویس دهنده پارامتر را استخراج می کند و سرویس دهنده را فراخوانی می نماید.

سیستمهای توزیع شده

۲۰

مراحل فراخوانی رویه راه دور (۲)

- ۶- سرویس دهنده کار را انجام می دهد و نتیجه را به ریشه بر می گرداند.
- ۷- ریشه سرویس دهنده، نتیجه را در پیام بسته بندی می کند و سیستم عامل محلی خود را فراخوانی می نماید.
- ۸- سیستم عامل سرویس دهنده پیام را به سیستم عامل سرویس گیرنده می فرستد.
- ۹- سیستم عامل سرویس گیرنده، پیام را به ریشه سرویس گیرنده می دهد.
- ۱۰- ریشه پیام را استخراج می کند و به سرویس گیرنده برمی گرداند.

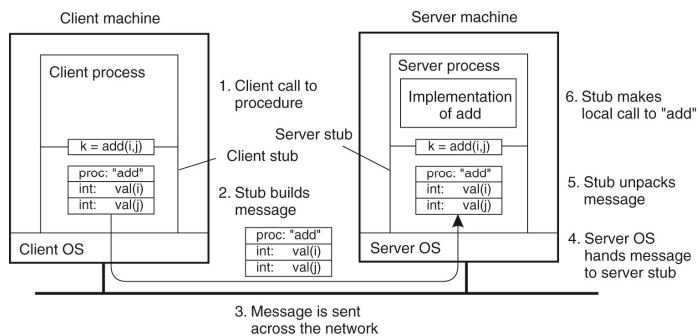
سیستمهای توزیع شده

ارسال پارامتر در RPC

- ۱- Call by value مقدار پارامتر ها را می فرستد.
- ۲- Call by reference در این ارسال، آدرس مکان پارامتر فرستاده می شود.
- ۳- Call by copy/restore (Name)

سیستمهای توزیع شده

ارسال پارامترها با مقدار (ادامه)

مراحل انجام محاسبات راه دور از طریق RPC.

سیستمهای توزیع شده

ارسال پارامترها با مقدار (ادامه)

مدل فوق تا زمانی که ماشین های سرویس گیرنده و سرویس دهنده یکسان باشند و تمام پارامتر ها و نتایج از نوع اسکالر باشند به خوبی کار می کند. اما در سیستم های توزیع شده بزرگ (معمولاً ماشین های ناهمگن)، هر ماشین برای مقادیر عددی، کاراکتری و... نمایش خاصی دارد و ارسال پارامتر با مشکل مواجه خواهد شد.

بعنوان مثال در کامپیوترهای بزرگ IBM با کامپیوتر های شخصی IBM.

سیستمهای توزیع شده

ارسال پارامترها با مقدار (ادامه)

0	3	2	1	0
0	0	0	5	
L	L	I	J	

(a)

0	1	2	3	
5	0	0	0	
J	I	L	L	

(b)

0	1	2	3	
0	0	0	5	
L	L	I	J	

(c)

- (a) پیام اصلی در پنتیوم.
- (b) پیام پس از دریافت روی SPARC.
- (c) پیام پس از معکوس شدن اعداد کوچک در کادرها، آدرس هر بایت را نشان می دهد.

سیستمهای توزیع شده

۲۵

ارسال پارامترها با مرجع

در این ارسال، آدرس مکان فرستاده می شود. و چون آدرسها در دو کامپیوتر مختلف یکسان نیست این روش امکانپذیر نیست.

راه حل ۱: اجازه ارسال شدن پارامترهای مرجع را ندهیم و تنها پارامترهای مقدار اجازه ارسال شدن داشته باشند.

راه حل ۲: ارسال پارامترها با کپی/بازیابی

سیستمهای توزیع شده

۲۶

ارسال پارامترها با کپی و بازیابی

داده ای که پارامتر مرجع به آن اشاره می کند برای سرویس گیرنده ارسال شود و آن تغییرات روی آن انجام پذیرد و سپس کل داده باز گردد.

به دلیل اینکه داده هایی که به آنها ارجاع داده می شود اغلب بزرگ هستند (مثل آرایه) این عمل ترافیک مسیر ارتباطی را بالا می برد.

سیستمهای توزیع شده

۲۷

RPC همگام

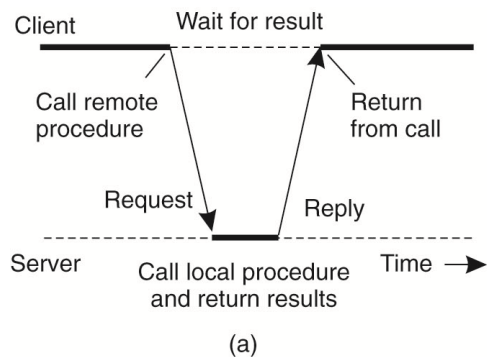
همانند فراخوانی های رویه معمولی، سرویس دهنده پس از درخواست RPC، مسدود می شود.

مثال: انتقال پول از یک حساب به حساب دیگر، افزودن داده هایی به بانک اطلاعاتی، پردازش دسته ای و...

سیستمهای توزیع شده

۲۸

RPC همگام

تعامل بین سرویس دهنده و سرویس گیرنده در RPC سنتی.

سیستمهای توزیع شده

۲۹

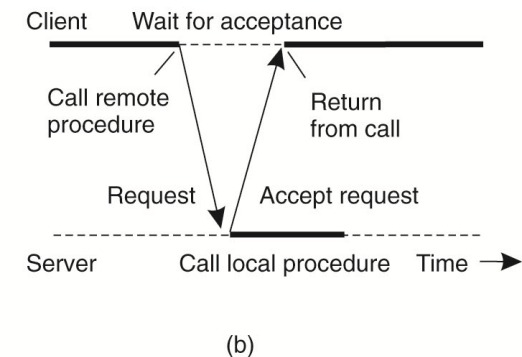
RPC ناهمگام

سرویس دهنده پس از درخواست RPC، فوراً به کارش ادامه می دهد.
با RPC های ناهمگام، سرویس دهنده بلافاصله پس از دریافت فراخوانی RPC پاسخی را ارسال می کند.

سیستمهای توزیع شده

۳۰

RPC ناهمگام

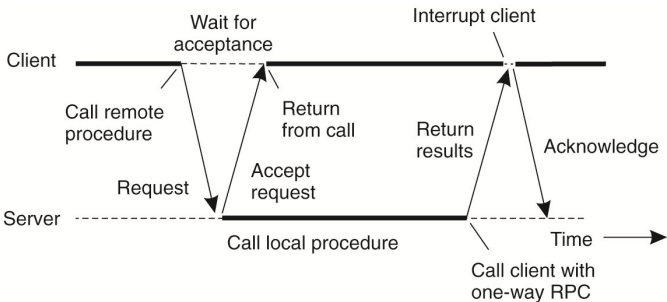

تعامل با استفاده از RPC ناهمگام.

سیستمهای توزیع شده

۳۱

RPC ناهمگام

تعامل سرویس دهنده و سرویس گیرنده از طریق دو RPC ناهمگام.

سیستمهای توزیع شده

۳۲

DCE RPC

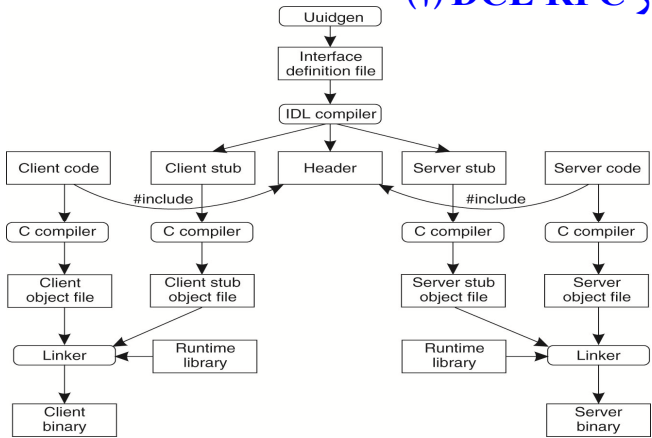
DCE Distributed Computing Environment یک سیستم میان افزار محض است که طراحی شد تا به عنوان لایه ای از انتزاع بین سیستم های عامل (شبکه) موجود و کاربردهای توزیع شده اجرا شود.

ایده DCE : مشتری بتواند مجموعه ای از ماشین های موجود را بگیرد، نرم افزار DCE را اضافه کند، و سپس بتواند کاربردهای توزیع شده را اجرا نماید.

سیستمهای توزیع شده

۳۳

مراحل نوشتن سرویس گیرنده و سرویس دهنده در DCE RPC (۱)

سیستمهای توزیع شده

۳۴

مراحل نوشتن سرویس گیرنده و سرویس دهنده در DCE RPC (۲)

اولین مرحله فراخوانی برنامه Uuidgen است، و الگوی فایل IDL را ایجاد می نماید.

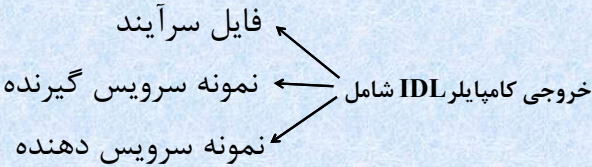
مرحله بعدی، ویرایش فایل IDL است، که اسامی و رویه های راه دور و پارامتر های آن مشخص می شود.

وقتی فایل IDL کامل شد، کامپایلر IDL ، برای پردازش آن فراخوانی می شود.

سیستمهای توزیع شده

۳۵

مراحل نوشتن سرویس گیرنده و سرویس دهنده در DCE RPC (۳)

مرحله بعدی، نوشتن کد سرویس دهنده و سرویس گیرنده است.

سپس هر دو ترجمه می شوند و...

سیستمهای توزیع شده

۳۶

ارتباط ناپایدار پیام گرا
Transient Message-oriented

سوکت برکلی

واسط مبادله پیام (MPI)

سیستمهای توزیع شده

۳۷

سوکت برکلی

توجه ویژه ای به استاندارد سازی واسط لایه انتقال انجام شد تا به برنامه نویسان اجازه دهد از طریق مجموعه ای از عملیات های پایه، از کل پشته پروتکل ها استفاده کنند.
واسط های استاندارد، انتقال کاربرد را به ماشین مختلف آسان می سازد.

سیستمهای توزیع شده

۳۸

عملیات های پایه سوکت برای TCP/IP

Primitive	Meaning
Socket	Create a new communication end point
Bind	Attach a local address to a socket
Listen	Announce willingness to accept connections
Accept	Block caller until a connection request arrives
Connect	Actively attempt to establish a connection
Send	Send some data over the connection
Receive	Receive some data over the connection
Close	Release the connection

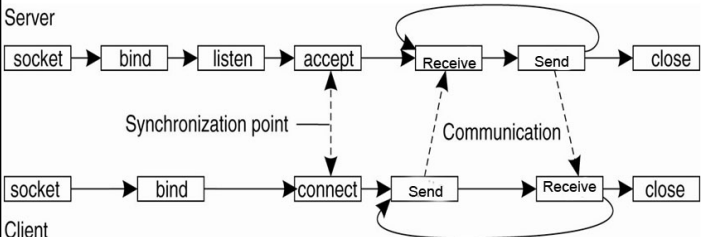
فقط server
فقط client

سرویس دهنده ها معمولاً چهار عملیات پایه اول را به همین ترتیب اجرا می کنند.

سیستمهای توزیع شده

۳۹

الگوی ارتباطی اتصال گرا با استفاده از سوکت ها

سیستمهای توزیع شده

۴۰

معایب سوکت ها

- ۱- با پشتیبانی از عملیات پایه **Send** و **Receive** ساده، در سطح نادرستی از انتزاع قرار دارند.
- ۲- برای پروتکل های اختصاصی که برای شبکه های متصل به هم و با سرعت بالا مناسب نیستند.

سیستمهای توزیع شده

۴۱

واسط مبادله پیام (Message Passing Interface)

- MPI** برای کاربردهای موازی طراحی شد و به همین دلیل از نوع ارتباط گذرا است.
- MPI** استفاده مستقیم از شبکه را فراهم می سازد.
- MPI** مستقل از پلات فرم است.
- MPI** فرض می کند ارتباط در داخل گروه شناخته شده ای از فرآیندها صورت می گیرد.

سیستمهای توزیع شده

۴۲

واسط مبادله پیام (MPI)

بعضی از مهمترین عملیات های پایه (Primitive) مبادله پیام **MPI**

Primitive	Meaning
MPI_bsend	Append outgoing message to a local send buffer
MPI_send	Send a message and wait until copied to local or remote buffer
MPI_ssend	Send a message and wait until receipt starts
MPI_sendrecv	Send a message and wait for reply
MPI_isend	Pass reference to outgoing message, and continue
MPI_issend	Pass reference to outgoing message, and wait until receipt starts
MPI_recv	Receive a message; block if there is none
MPI_irecv	Check if there is an incoming message, but do not block

سیستمهای توزیع شده

۴۳

ارتباط پایدار پیام گرا

سیستم صف بندی پیام (میان افزار پیام گرا(MOM))

Message-Oriented Middleware

معماری کلی صف بندی پیام

کارگزاران پیام

سیستمهای توزیع شده

۴۴

سیستم صف بندی پیام (۱)

برنامه های کاربردی با قرار دادن پیام ها در صف خاص، با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.
پیام معمولاً مستقیماً به سرویس دهنده مقصد منتقل می شود.
هر کاربرد دارای صف اختصاصی خودش است که کاربردهای دیگر می توانند پیام هایی را به آن بفرستند.
صف فقط می تواند توسط کاربرد خودش خوانده شود، اما چندین کاربرد می توانند در یک صف مشترک باشند.

سیستمهای توزیع شده

۴۵

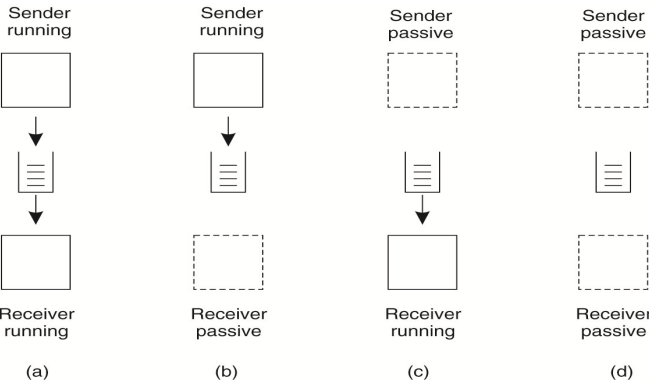
سیستم صف بندی پیام (۲)

جنبه مهم این مدل این است که به فرستنده اطمینان داده می شود که پیامش سرانجام در صف گیرنده قرار خواهد گرفت.
فرستنده و گیرنده می توانند کاملاً مستقل از یکدیگر اجرا شوند. (ارتباط از نوع اتصال ضعیف)
وقتی پیامی در صف قرار گرفت، در آنجا می ماند تا حذف شود و کاری ندارد که فرستنده و گیرنده اش در حال اجرا است یا خیر.

سیستمهای توزیع شده

۴۶

سیستم صف بندی پیام (۳)

چهار ترکیب برای ارتباط با انسجام ضعیف با استفاده از صف

سیستمهای توزیع شده

۴۷

سیستم صف بندی پیام (۴)

پیام ها می توانند شامل هر داده ای باشند و تنها باید به درستی آدرس دهی شوند.

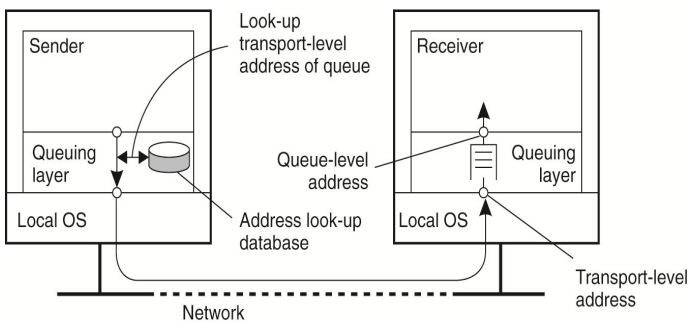
Primitive	Meaning
Put	Append a message to a specified queue
Get	Block until the specified queue is nonempty, and remove the first message
Poll	Check a specified queue for messages, and remove the first. Never block
Notify	Install a handler to be called when a message is put into the specified queue

سیستمهای توزیع شده

۴۸

سیستم صف بندی پیام (۵)

رابطه بین آدرس دهی سطح صف و آدرس دهی سطح شبکه.

سیستمهای توزیع شده

۴۹

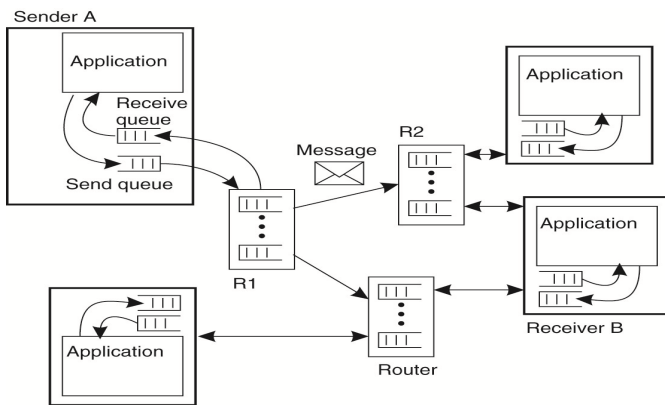
معماری کلی سیستم صف بندی پیام (۱)

مجموعه ای از صف ها در چندین ماشین توزیع شده اند و برای اینکه سیستم صف بندی پیام بتواند پیام را منتقل کند، باید نگاهی از صف ها به مکان های شبکه را نگهداری نماید.
این نگاه شبیه استفاده از DNS در اینترنت است.
صف ها به وسیله مدیران صف اداره می شوند.
مدیر صف مستقیماً با کاربردی که پیام را می فرستد یا می گیرد، تعامل دارد. اما مدیران صف خاصی وجود دارند که مثل مسیریاب یا تقویت کننده عمل می کند.

سیستمهای توزیع شده

۵۰

معماری کلی سیستم صف بندی پیام (۲)

سازمان کلی سیستم صف بندی پیام با مسیر یاب ها.

سیستمهای توزیع شده

۵۱

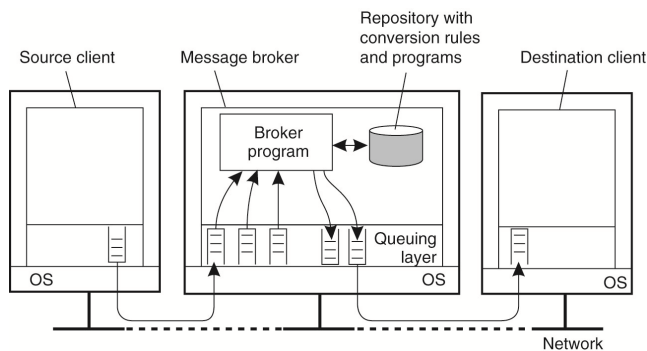
کارگزاران (Broker) پیام (۱)

هدف اصلی تبدیل پیام های ورودی است، به طوری که توسط کاربرد مقصد قابل فهم باشند.
کارگزاران پیام بخشی از سیستم صف بندی محسوب نمی شود.
استفاده از کارگزاران پیام برای جامعیت کاربرد است.
در قلب کارگزاران پیام، مخزنی از قوانین و برنامه ها وجود دارد که می تواند پیامی از نوع T1 را به T2 تبدیل کند.

سیستمهای توزیع شده

۵۲

کارگزاران پیام (۲)

سازمان کلی کارگزاران پیام در سیستم صف بندی پیام.

سیستمهای توزیع شده

۵۳

جریان داده (Data Stream) (۱)

جریان داده، دنباله ای از واحد های داده است.
جریان های داده می توانند به رسانه پیوسته و گسسته تقسیم شوند.
زمان برای جریان های داده پیوسته مهم است. مثال : نمایش فیلم برای پیوسته. مثال تصاویر ثابت برای گسسته
برای دستیابی به جنبه های زمانی معمولاً بین حالت های مختلف انتقال، تمایز قائل می شویم.

سیستمهای توزیع شده

۵۴

جریان داده (۲)

در حالت انتقال ناهمگام asynchronous، اقلام داده ها در یک جریان داده بدون محدودیت زمانی یکی پس از دیگری منتقل می شوند، این کار معمولاً در جریان های داده گسسته صورت می گیرد.
در حالت انتقال همگام synchronous، حداکثر تأخیر انتها به انتها وجود دارد که برای هر واحد داده تعریف شده است. مهم نیست که واحد داده سریع تر از حداکثر تأخیر منتقل شود یا خیر. مثال: شبکه حسگر برای فهم رخداد آتش
در حالت انتقال همزمان isochronous، باید الزاماً یک تاخیر زمانی ثابت رعایت شود. مثال: کاربرد مولتی مدیا

سیستمهای توزیع شده

۵۵

جریان داده (۳)

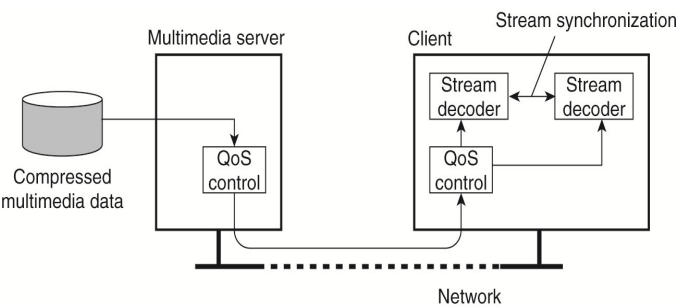
جریان ها می توانند ساده یا پیچیده باشند.
جریان ساده simplex فقط شامل یک دنباله از داده ها است، در حالی که جریان پیچیده complex شامل چند جریان ساده مرتبط، به نام زیر جریان ها substream است.
ارتباط بین زیر جریان ها در جریان پیچیده، به زمان وابسته است.
مثال) صدای استریو یا انتقال فیلم.

سیستمهای توزیع شده

۵۶

جریان داده (۴)

معماری کلی برای جریان داده های چند رسانه ای ذخیره شده روی شبکه.

سیستمهای توزیع شده

۵۷

کیفیت سرویس (۱)

نیازمندیهای زمانی معمولاً به عنوان نیازمندی های کیفیت سرویس (QoS) نامیده می شوند.

کیفیت خدمات معمولاً از سه جنبه سنجیده می شود:

- ۱-زمان
- ۲-حجم و اندازه
- ۳-قابلیت اطمینان(تحمل پذیری خطا)

سیستمهای توزیع شده

۵۸

کیفیت سرویس (۲)

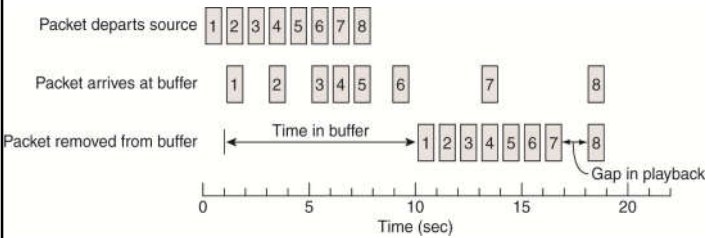
خصوصیاتی برای QoS:

- ۱- نرخ بیتی مورد نیاز که داده ها باید منتقل شوند.
- ۲- حداکثر تأخیر برای برقراری نشست (یعنی زمانی که کاربرد می تواند شروع به ارسال داده ها کند)
- ۳- حداکثر تأخیر انتها به انتها (چقدر طول می کشد تا داده ها به گیرنده برسند)
- ۴- حداکثر واریانس تأخیر یا لرزش Jitter
- ۵- حداکثر تأخیر رفت و برگشت
- ۶- نرخ خطا

سیستمهای توزیع شده

۵۹

فراهم کردن QoS

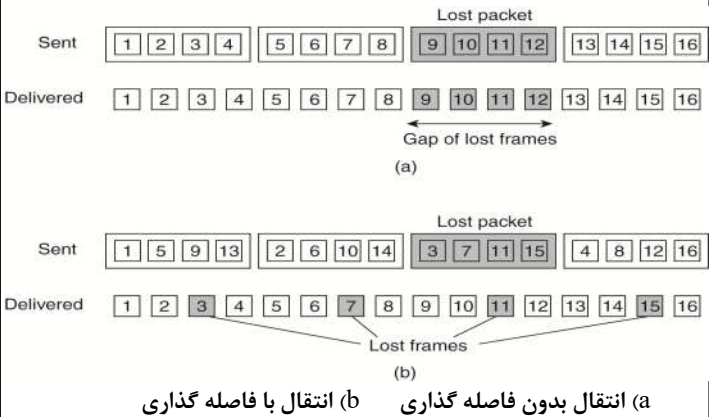

Using a buffer to reduce jitter

سیستمهای توزیع شده

۶۰

اثر مفقود شدن بسته

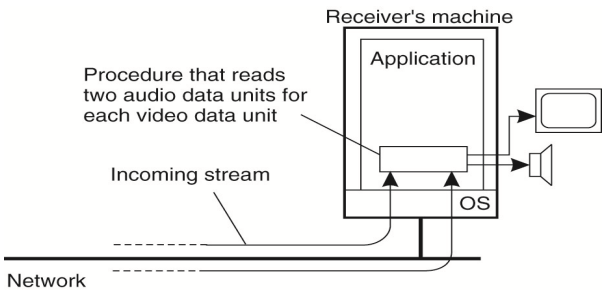

(a) انتقال بدون فاصله گذاری (b) انتقال با فاصله گذاری

سیستمهای توزیع شده

۶۱

راهکار های همگام سازی (۱)

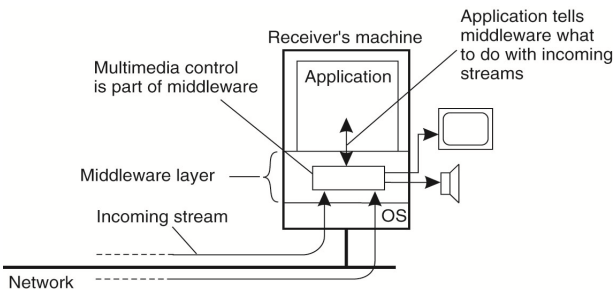

اصل همگام سازی صریح در سطح واحد های داده دو زیر داده تصویر و صدا که بایستی همگام شوند مانند دوبله. بر اساس کیفیت تصویر مثلا ۳۲۰*۲۴۰ پیکسل (هر پیکسل یک بایت در کل ۷۶۸۰۰ بایت) در نرخ بیتی مشخص مثلا 3Mb/s

سیستمهای توزیع شده

۶۲

راهکار های همگام سازی (۲)

اصل همگام سازی که توسط واسط های بالا پشتیبانی می شود. دو زیر داده تصویر و صدا که بایستی همگام شوند مانند دوبله. بر اساس کیفیت تصویر مثلا ۳۲۰*۲۴۰ پیکسل (هر پیکسل یک بایت در کل ۷۶۸۰۰ بایت) در نرخ بیتی مشخص مثلا 3Mb/s

سیستمهای توزیع شده

۶۳

Multicast communication

- **Multicast communication:** sending data to multiple receivers simultaneously
- **Node organize into an overlay network,** which is then used to disseminate information to its members
- **Two ways for organizing the network:**
  - Tree-based network:** a unique (overlay) path between every pair of nodes
  - Mesh network:** every node will have multiple neighbors, hence multiple paths between pair of nodes (more robust)

سیستمهای توزیع شده

۶۴